

Uchwała

Komisji Habilitacyjnej z dnia 25 kwietnia 2022 r. zawierająca opinię w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk humanistycznych w dyscyplinie literaturoznawstwo dr Zofii Brzozowskiej

§ 1

Komisja Habilitacyjna, powołana przez Komisję Uniwersytetu Łódzkiego do spraw stopni naukowych w dyscyplinie literaturoznawstwo, na posiedzeniu w dn. 25 kwietnia 2022 roku, w którym uczestniczyli wszyscy członkowie Komisji, w głosowaniu jawnym (głosów „za” – 7, głosów „przeciw” – 0, głosów „wstrzymujących się” – 0) – działając na podstawie art. 221 ust. 10 ustawy z dn. 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2018 r. poz. 1668 ze zm.) i Regulaminu określającego szczegółowy tryb postępowania w sprawie nadania stopnia doktora i doktora habilitowanego w Uniwersytecie Łódzkim przyjętego uchwałą Senatu Uniwersytetu Łódzkiego nr 660 z dn. 27 stycznia 2020 r. ze zm. (dalej: Regulamin), § 12 ust. 5 Regulaminu, § 31 ust. 1 Regulaminu oraz § 34 Statutu Uniwersytetu Łódzkiego przyjętego uchwałą Senatu Uniwersytetu Łódzkiego nr 440 z dn. 27 maja 2019 r. ze zm., zarządzenia nr 104 Rektora Uniwersytetu Łódzkiego z dn. 15 lutego 2021 r. w sprawie zmiany zarządzenia nr 182 Rektora Uniwersytetu Łódzkiego z dn. 28 września 2020 r. w sprawie powołania komisji do spraw stopni naukowych w Uniwersytecie Łódzkim i ich przewodniczących – po zapoznaniu się recenzjami i dokumentacją wniosku oraz przyjęciem kolokwium habilitacyjnego podjęła uchwałę, w której stwierdza, że aktywność naukowa dr Zofii Brzozowskiej po uzyskaniu stopnia doktora oraz osiągnięcie naukowe w postaci cyklu powiązanych tematycznie publikacji pod wspólnym tytułem *Obraz mieszkańców Bliskiego Wschodu z epoki narodzin islamu w średniowiecznej literaturze kręgu bizantyńsko-słowiańskiego* stanowią znaczny wkład w rozwój dyscypliny literaturoznawstwo i wyraża pozytywną opinię w sprawie nadania dr Zofii Brzozowskiej stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk humanistycznych w dyscyplinie literaturoznawstwo.

Komisja rekomenduje Komisji Uniwersytetu Łódzkiego do spraw stopni naukowych w dziedzinie literaturoznawstwo poparcie wniosku dr Zofii Brzozowskiej i nadanie jej stopnia doktora habilitowanego.

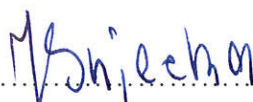
§ 2

Integralną częścią niniejszej uchwały jest załącznik nr 3 stanowiący jej Uzasadnienie.

§ 3

Komisja przekazuje niniejszą uchwałę Przewodniczącej Komisji Uniwersytetu Łódzkiego do spraw stopni naukowych w dyscyplinie literaturoznawstwo.

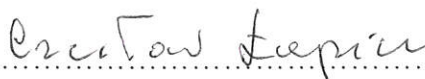
Przewodnicząca Komisji: prof. dr hab. Jolanta Sujecka (UW)

.....

Recenzent: prof. dr hab. Anna Kotłowska (UAM w Poznaniu)

.....

Recenzent: dr hab. Czesław Łapicz (*professor emeritus* UMK w Toruniu)

.....

Recenzent: dr hab. Jerzy Ostapczuk prof. ChAT

.....

Recenzent: prof. dr hab. Bożena Pikala-Tokarz (*professor emerita* UŚ w Katowicach)

.....

Członek Komisji: dr hab. Joanna Sowa prof. UŁ

.....

Sekretarz Komisji: dr hab. Hanna Zalewska-Jura prof. UŁ

.....

**Uzasadnienie Uchwały Komisji Habilitacyjnej z dn. 25 kwietnia 2022 r.
zawierającej opinię w sprawie nadania Dr Zofii Brzozowskiej stopnia doktora
habilitowanego w dziedzinie nauk humanistycznych w dyscyplinie literaturoznawstwo**

Uchwała Komisji powołanej do zaopiniowania wniosku Dr Zofii Brzozowskiej o nadanie stopnia doktora habilitowanego została podjęta w trybie jawnym podczas obrad przeprowadzonych zdalnie za pośrednictwem aplikacji Microsoft Teams. Recenzenci oraz pozostali członkowie Komisji zapoznali się z dorobkiem naukowym, dydaktycznym, organizacyjnym i popularyzatorskim Habilitantki. Wszyscy członkowie Komisji wzięli udział w kolokwium habilitacyjnym oraz w końcowym posiedzeniu dnia 25 kwietnia 2022 r. Po odebraniu kolokwium, złożonego przez Habilitantkę zgodnie z rygorami określonymi w Regulaminie określającym szczegółowy tryb postępowania w sprawie nadania stopnia doktora i doktora habilitowanego w Uniwersytecie Łódzkim przyjętym Uchwałą Senatu Uniwersytetu Łódzkiego nr 660 z dn. 27 stycznia 2020 r. ze zm., a także po uwzględnieniu ocen zawartych w recenzjach, **Komisja postanowiła rekomendować Komisji Uniwersytetu Łódzkiego do spraw stopni naukowych w dyscyplinie literaturoznawstwo wnioski Dr Zofii Brzozowskiej o nadanie stopnia doktora habilitowanego.** Głosowanie w sprawie było jednomyślne: **7 osób opowiedziało się za poparciem wniosku, nikt nie był przeciwny i nikt nie wstrzymał się od głosu.**

Komisja uznała, że Dr Zofia Brzozowska spełnia wszystkie wymogi na ścieżce awansu zgodnie z art. 219 ustawy z dn. 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2018 r. poz. 1668 ze zm.).

1. Sylwetka i przebieg kariery naukowej Habilitantki

Dr Zofia Brzozowska ukończyła w 2010 r. studia historyczne na Wydziale Filozoficzno-Historycznym UŁ uzyskując tytuł magistra na podstawie pracy *Recepcja bizantyńskiego modelu władzy na Rusi*, której promotorem była Prof. UŁ dr hab. Teresa Wolińska. W roku 2011, po ukończeniu studiów slawistycznych na Wydziale Filologicznym UŁ, uzyskała tytuł magistra filologii południowosłowiańskiej na podstawie dysertacji *Literackie wizerunki władczyń serbskich XIII-XV w.* promowanej przez Prof. dra hab. Zdzisława Darasza. W 2015 roku obroniła pracę doktorską *Sofia – upersonifikowana Mądrość Boża. Dzieje wyobrażeń w*

kręgu kultury bizantyńsko-słowiańskiej (promotor: Prof. UŁ dr hab. Teresa Wolińska), uzyskując stopień doktora nauk humanistycznych.

Od początku kariery zawodowej Pani Doktor związana jest z Uniwersytetem Łódzkim, w którego różnych jednostkach była zatrudniona. W latach 2015-2017 pracowała na ½ etatu na stanowisku administracyjnym w Katedrze Filologii Słowiańskiej UŁ, równolegle w ramach projektu HARMONIA, *Państwo bułgarskie w latach 927-969. Epoka cara Piotra I Pobożnego*, na 1/8 etatu na stanowisku asystenta naukowego w Centrum Badań nad Historią i Kulturą Basenu Morza Śródziemnego i Europy Południowo-Wschodniej im. Prof. Waldemara Cerana, *Ceraneum*, przy Uniwersytecie Łódzkim. Pracę w tejże jednostce na tym samym stanowisku kontynuowała do września 2017 roku w wymiarze ½ etatu. Od października 2017 r. do lutego 2020 r. Dr Zofia Brzozowska zatrudniona była w Katedrze Filologii Słowiańskiej na stanowisku adiunkta naukowego. Obecnie zatrudniona jest w tej jednostce na stanowisku adiunkta w grupie pracowników badawczo-dydaktycznych.

Bogaty dorobek naukowy Habilitantki wyszczególniony został w Wykazie osiągnięć naukowych stanowiących znaczny wkład w rozwój określonej dyscypliny (literaturoznawstwo) dołączonym do Jej Wniosku o nadanie stopnia doktora habilitowanego. W tym miejscu należy wskazać, że jest autorką 3 samodzielnych monografii oraz współautorką 5. Na swoim koncie ma również autorstwo rozdziałów w 17 kolejnych wydawnictwach monograficznych i 28 artykułów naukowych. Habilitantka kierowała też 4 projektami naukowymi, z których 2 miały charakter indywidualny, uczestniczyła ponadto w czterech następnych, z których dwa jeszcze są na etapie realizacji. Aktywność Dr Zofii Brzozowskiej w konferencjach o zasięgu międzynarodowym i krajowym sięga kilkudziesięciu wystąpień.

2. Ocena publikacji przedstawionych jako główne osiągnięcie naukowe w postępowaniu o nadanie stopnia doktora naukowego

Wszyscy członkowie Komisji wysoko ocenili przedstawiony cykl powiązanych tematycznie publikacji pod wspólnym tytułem *Obraz mieszkańców Bliskiego Wschodu z epoki narodzin islamu w średniowiecznej literaturze kręgu bizantyńsko-słowiańskiego*.

W konkluzji swojej drobiazgowej oceny publikacji habilitacyjnych Dr Z. Brzozowskiej Prof. Anna Kotłowska podkreśliła, że ich wkład w rozwój literaturoznawstwa polega w znacznym stopniu na udostępnieniu testimoniów źródłowych arabistom i semitystom dla onomastycznych badań komparatystycznych, bizantynistom i slawistom dla badań nad recepcją literacką i kulturową. Wartość dorobku habilitantki zasadza się nadto na gruntownych analizach, które prowadzą do zrozumienia, w jaki sposób postrzegany był świat

arabski przed-islamski i wczesno-islamski w kręgu kultury wschodniosłowiańskiej. Recenzentka uznała, że cały dorobek naukowy Habilitantki potwierdza Jej dojrzałość badawczą i nieprzeciętną erudycję w dziedzinie slawistyki. Na znaczenie przekładów z języka starocerkiewnosłowiańskiego wśród podstawowych osiągnięć naukowych Dr Z. Brzozowskiej zwróciła także uwagę Prof. Bożena Tokarz, stwierdzając, że „Habilitantka nie tylko w rozprawach i książkach, lecz w równym stopniu w tłumaczeniach odsłania nieznaną lub słabo znaną świat literackiego postrzegania Boga, religii, władzy, kobiety i sztuki przez greckich, bułgarskich, serbskich i ruskich pisarzy średniowiecznych”. Stąd sugestia Recenzentki, aby Dr Z. Brzozowska włączyła w zakres swoich zainteresowań badawczych przekłady tekstów dawnych również na płaszczyźnie teoretycznoliterackiej i przekładoznawczej. W ocenie podstawowego osiągnięcia naukowego Habilitantki Prof. Bożena Tokarz podkreśliła jego wysoki stopień odkrywczości, w tym także na poziomie tekstów źródłowych, np. przez odnalezienie i wprowadzenie do obiegu nieznanego dotąd wariantu cerkiewnosłowiańskiego przekładu skrótu *Historii paulicjan* Piotra z Sycylii. W recenzji Prof. Bożena Tokarz zaakcentowała także walor interdyscyplinarności w badaniach Habilitantki, która twórczo łączy wiedzę historyka-bizantynisty i filologa-paleoslawisty poruszając się z dużą swobodą po rozległej przestrzeni nauk humanistycznych. Prof. Czesław Łapicz, pozostając z uznaniem dla wiedzy, kompetencji i dorobku naukowego Habilitantki, dostrzegł jednak niebezpieczeństwo „nadmiernego rozpraszania się zadaniowego i tematycznego, co wyraża się właśnie w podejmowaniu tematyki bardzo szerokiej i różnorodnej, niekiedy ze szkodą dla jej pogłębienia i uwzględnienia najnowszych ustaleń naukowych innych badaczy”. Zastrzeżenia Recenzenta dotyczą nieścisłości, jakie pojawiły się w publikacjach Dr Z. Brzozowskiej, związanych z pierwszymi przekładami Koranu. Na tym tle Prof. Czesław Łapicz wprowadza do swojej opinii polemiczne uwagi. Prof. Jerzy Ostapczuk z uznaniem odniósł się do podstawowych osiągnięć naukowych Habilitantki, wskazując przy tym, że monografia *Muhammad and the Origin of Islam in the Byzantine-Slavic Literary Contact. A Bibliological History*, przy której powstaniu Jej udział był wiodący, wręcz stanowi „wypełnienie istniejącej dotychczas w nauce światowej luki”. Nie do przecenienia jest także znaczenie drugiej monografii habilitacyjnej, która ze względu na marginalizowanie średniowiecznych źródeł słowiańskich w badaniach nad islamem „stanowi ogromny wkład zarówno w krajową jak i zagraniczną naukę oraz stwarza nowe perspektywy prowadzenia badań naukowych”.

3. Ocena pozostałego dorobku publikacyjnego i aktywności naukowej

Komisja bardzo wysoko oceniła pozostałe publikacje Habilitantki oraz Jej dynamiczny rozwój naukowy. Członkowie zgodnie podkreślali ich imponującą liczbę i walory merytoryczne, zauważając równocześnie, że powstały one na przestrzeni relatywnie krótkiego czasu. Prof. Anna Kotłowska wyodrębniła trzy płaszczyzny, które znajdują się wśród zainteresowań badawczych Dr Z. Brzozowskiej, połączone tożsamą podstawą źródłową – średniowieczną literaturą słowiańską z obszaru *Slaviae Orthodoxae*. W każdej z tematycznych płaszczyzn Habilitantka wykazuje się zamiłowaniem do tłumaczenia i możliwie pełnej prezentacji tekstów źródłowych, znajomością kodykologii, wiedzą z zakresu historii sztuki oraz nieczęstą umiejętnością łączenia analizy zabytków piśmienniczych z zabytkami kultury materialnej. Prof. A. Kotłowska zaznaczyła, że publikacje Dr Z. Brzozowskiej ukazywały się w renomowanych czasopismach europejskich („Byzantinoslavica”, „Die Welt der Slawen”, „Studi medievali”, „Palaeobulgarica”, „Aram”), znaczna ich część doczekała się polskich i zagranicznych recenzji oraz cytowań, wchodząc tym samym do obiegu światowej slawistyki. Na rozpoznawalność Habilitantki w środowisku specjalistów wpływa również Jej udział w konferencjach naukowych o charakterze międzynarodowym (m.in. Granada, Nikozja, Tybinga, Neapol, Oxford, Nisz, Nowy Sad, Belgrad). Na utrwaloną obecność Dr Zofii Brzozowskiej w krajowym i międzynarodowym środowisku naukowym zwrócił uwagę również Prof. Jerzy Ostapczuk, wymieniając Jej rozliczne osiągnięcia na tej płaszczyźnie, np. ukazanie się wszystkich monografii w wydawnictwach z I poziomu aktualnego wykazu wydawnictw naukowych MEiN, opublikowanych 22 recenzjach tychże monografii, tłumaczenie w ramach programu Narodowego Programu Rozwoju Humanistyki na język rosyjski książki *Sofia – upersonifikowana mądrość Boża*, które ma się ukazać w prestiżowej serii *Византийская библиотека* w wydawnictwie Aletheia w Sankt Petersburgu, włączenie dwóch innych pozycji, *Maria Lekapene, Empress of the Bulgarians ...* i *Muhammad and the Origin of Islam...* do oficjalnego katalogu oficyny naukowej Columbia University Press z Nowego Jorku i wreszcie indeksowanie znacznej liczby artykułów w dwóch najważniejszych obecnie rozpoznawalnych w świecie nauki bazach czasopism naukowych, tzn. Web of Science Core Collection i SCOPUS. Prof. Bożena Tokarz także zauważyła, że dorobek naukowy Dr Z. Brzozowskiej oraz Jej współpraca (artykuły, recenzje, tłumaczenia) z zagranicznymi periodykami przyczynia się do Jej rozpoznawalności w krajowym i międzynarodowym środowisku slawistycznym. Podkreśliła również, że osiągnięcia Habilitantki zostały docenione przez władze Uniwersytetu Łódzkiego w postaci pięciokrotnie przyznawanych Jej nagród. Zdaniem Prof. Czesława Łapicza, szerokie kompetencje zawdzięcza Ona także licznym stażom naukowym, stypendiom, kwerendom w ośrodkach i

bibliotekach naukowych w wielu krajach, co sprzyja kontaktom z zagranicznymi specjalistami; nie pozostaje także bez wpływu na publikowanie artykułów w prestiżowych czasopismach. Prof. Czesław Łapicz wyliczył, że Habilitantka w punktacji MNiSW za lata 2011-2018 uzyskała liczbę 2141 punktów.

4. Ocena aktywności dydaktycznej, organizacyjnej i popularyzatorskiej

Członkowie Komisji zauważyli, że przebieg kariery zawodowej Habilitantki i Jej młody wiek nie sprzyjał wybitnym osiągnięciom dydaktycznym. Prof. Bożena Tokarz zwróciła jednak uwagę, że aktualnie prowadzi Ona seminarium licencjackie, zajęcia w Szkole Doktorskiej oraz wcześniej uczestniczyła w projekcie dydaktycznym PROM. Znacznie okazałej przedstawia się Jej aktywność organizacyjna, która przejawia się w pracach na rzecz *Ceraneum*, a także w uczestnictwie i prowadzeniu projektów badawczych. Jak zauważa Prof. Bożena Tokarz, „Umiejętność pracy w zespole i z zespołem stanowi ważny aspekt pracy dydaktycznej i uzyskiwania w niej osiągnięć”. Na predyspozycje dydaktyczno-metodyczne Habilitantki zwrócił uwagę Prof. Czesław Łapicz w oparciu o anonimowe opinie studentów w ankietach oceniających wykładowców. Prof. Anna Kotłowska podkreśliła zaangażowanie Dr Zofii Brzozowskiej w pracach organizacyjnych czterech konferencji, a także w popularyzowaniu nauki jako członek Rady Rozwoju Młodych Naukowców UŁ oraz członek Zespołu ds. Strategii UŁ. W ramach aktywności popularyzatorskiej dokonała przekładu z języka bułgarskiego materiałów z wystawy zorganizowanej w Bułgarskim Instytucie Kultury w Warszawie, a także była konsultantką merytoryczną do kostiumowego filmu fabularnego (*Krew Boga*, 2018). Z kolei Prof. Jerzy Ostapczuk przypomniał, że Habilitantka, wykorzystując swoje doświadczenie w procesie aplikacyjnym w różnych programach grantowych bierze aktywny udział w warsztatach organizowanych przez Regionalny Punkt Kontaktowy Programów Badawczych Unii Europejskiej Województwa Łódzkiego, Narodowe Centrum Nauki czy Centrum Nauki UŁ.

5. Ocena kolokwium habilitacyjnego

Członkowie Komisji pozytywnie ocenili przebieg kolokwium habilitacyjnego. Jednomyślnie uznali wykład *Obraz Konstantynopola w literaturze średniowiecznego Nowogrodu Wielkiego* za merytorycznie wartościowy, metodologicznie doskonale skomponowany i interesująco zaprezentowany. Na atrakcyjność wykładu wpłynęła także, w opinii Komisji, pieczołowicie przygotowana prezentacja multimedialna. Udzielane przez

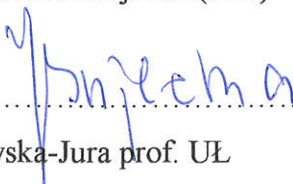
Habilitantkę odpowiedzi na pytania zadawane przez członków Komisji spotkały się z wysoką oceną; uznano je za wyczerpujące, rzetelne i w pełni satysfakcjonujące.

Konkluzja

Komisja Habilitacyjna wskazała na wysokie walory naukowe cyklu publikacji *Obraz mieszkańców Bliskiego Wschodu z epoki narodzin islamu w średniowiecznej literaturze kręgu bizantyńsko-słowiańskiego* wskazanego jako główne osiągnięcie, uznając jednocześnie, że stanowią one znaczący wkład w rozwój dyscypliny literaturoznawstwo. Podkreślono perfekcjonizm warsztatowy Habilitantki i Jej rozległe kompetencje badawcze. Zwrócono uwagę na imponującą obfitość Jej dorobku naukowego i dynamiczny rozwój w tym zakresie. Doceniono aktywność Dr Zofii Brzozowskiej we wszechstronnym uczestnictwie w życiu naukowym. Dostrzeżono także Jej potencjał w sferze dydaktycznej. Komisja uznała, że osiągnięcia badawcze, organizacyjne, popularyzatorskie i dydaktyczne, adekwatne do etapu kariery, na którym się znajduje, Dr Zofii Brzozowskiej w pełni odpowiadają wymaganiom formalnym i merytorycznym stawianym kandydatom do stopnia doktora habilitowanego. W końcowej dyskusji przeprowadzonej na posiedzeniu w dn. 25 kwietnia 2022 r. pozytywna ocena wniosku Habilitantki, wyrażona wcześniej w recenzjach, znalazła pełne potwierdzenie.

Po przeprowadzeniu jawnego głosowania zakończono **jednomyślnym wynikiem 7 głosów aprobatywnych Komisja podjęła uchwałę wyrażającą pozytywną opinię w sprawie wniosku Dr Zofii Brzozowskiej o nadanie Jej stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk humanistycznych w dyscyplinie literaturoznawstwo.**

Przewodnicząca Komisji: prof. dr hab. Jolanta Sujecka (UW)

Sekretarz Komisji: dr hab. Hanna Zalewska-Jura prof. UŁ

